

Govern Obert | Participació

Procés participatiu de la nova llei de participació ciudadana de Catalunya

Sessió: Societat civil i participació

Índex

1. Presentació	3
2. Metodologia	4
3. Síntesis de resultats	5
3.1 Valors de la Llei.....	5
3.2 Aportacions	6
3.2.1 Compromís institucional	6
3.2.2 Drets de ciutadania i inclusió	7
3.2.2 Participació digital	8
4. Participants	9

1. Presentació

La Generalitat de Catalunya està impulsant una Llei de participació ciutadana per consolidar el model de participació com un dels pilars del govern obert i assentar unes bases sòlides que facilitin la innovació en aquest camp.

Per aquest motiu ha impulsat un procés participatiu per comptar amb tota la ciutadania a l'hora d'identificar els elements clau que la nova Llei ha de preveure, amb l'objectiu final de consolidar un model de participació ciutadana de qualitat.

Els objectius d'aquest procés de participació són diversos:

- **Identificar continguts clau** de l'avantprojecte de llei (principis, garanties, drets digitals, iniciativa ciutadana, etc.) com a elements necessaris per a un model de participació ciutadana de qualitat.
- **Identificar elements innovadors** per a la regulació que permetin arribar a més ciutadania i en millors condicions.

En aquest marc, el passat dia 3 de novembre va tenir lloc en format en línia, a través de la plataforma Zoom, una sessió participativa per debatre entorn la **Societat civil i la participació**.

Aquest informe recull els resultats d'aquesta sessió.

2. Metodologia

La sessió es va estructurar de la següent manera:

- Benvinguda i salutació a càrrec de Jaume López, director general de Bon Govern, Innovació i Qualitat Democràtiques de la Generalitat de Catalunya.
- Contextualització de la sessió a càrrec d'Andrea Conte, tècnica jurídica de al Subdirecció general de Participació.
- Presentació de les persones participants i de la metodologia de la sessió a càrrec d'INDIC
- Primera reflexió: Els valors que han d'inspirar la llei
- Segona reflexió: Aportacions a la futura llei
- Conclusions i valoració de la sessió

Una vegada presentada i contextualitzada la sessió es van organitzar dos moments de reflexió. Un primer moment per identificar els valors que han d'inspirar la futura llei i que, per tant, cal tenir presents a l'hora de formular propostes. Un segon moment per debatre i recollir aportacions a tenir en compte des de la perspectiva dels fonaments teòrics i la metodologia. Tot i que les persones participants podien fer aportacions a qualsevol aspecte de la futura llei, es va posar el focus en alguns elements centrals:

- El compromís institucional
- Els drets de ciutadania i la inclusió
- La participació digital

A continuació es recullen els resultats d'aquest treball.

3. Síntesis de resultats

3.1 Valors de la Llei

Les persones participants van poder triar un màxim de 5 valors d'entre un panell que contenia més d'una trentena de valors.

Els resultats d'aquesta tria va ser el següent:

Valors	Ponderació
Equitat	3
Transparència	2
Treball en xarxa	2
Simplicitat	1
Comunicació	1
Planificació	1
Creativitat	1
Respecte	1
Integritat	1
Identitat	1

3.2 Aportacions

3.2.1 Compromís institucional

S6.1 Posar la persona al centre a l'hora de pensar i promoure instruments de participació

La llei s'ha de fer tenint la perspectiva de posar la persona al centre a l'hora de dissenyar qualsevol mecanisme de participació. En aquest sentit, cal tenir en compte que la ciutadania és molt diversa (llengua, nacionalitat, cultura, etc.). Per això un valor clau ha de ser l'equitat. Cal pensar en l'equitat, per davant de la igualtat, i valorar la diversitat i la representativitat de les visions del territori, com una qualitat dels processos més enllà de la quantitat de persones que hi participen.

S6.2 Conèixer les necessitats i els temes que preocupen i motiven a participar

Un exemple de situar les persones al centre és tenir en compte els seus interessos a l'hora de dirimir sobre la conveniència de fer preceptius els processos de participació en determinades polítiques. En comptes de definir nosaltres quines polítiques han de ser susceptibles de ser abordades amb participació ciutadana, el que caldria fer és preguntar a la gent sobre quins temes té interès en participar, i obrir processos i mecanismes en aquells àmbits que generen un interès clar.

S6.3 Clarificar la voluntat política i els marcs en relació als processos de participació

A l'hora d'impulsar processos, a nivell polític hi ha certa por i a vegades el que es fa a la pràctica no acaba de ser el que inicialment es preveia. Per això és important que la llei prevegi la necessitat de clarificar els marcs de relació i els compromisos que assumeixen les administracions impulsores des de la coherència i l'honestetat.

S6.4. Anomenar els instruments de participació d'acord amb el tipus de participació que promouen

La llei hauria de ser una oportunitat per clarificar i anomenar els diferents instruments de participació clarament de manera que es pugui ser transparent i no generar falses expectatives i tenir la regles del joc clares. Per exemple, cal deixar clar el caràcter no vinculant dels mecanismes deliberatius o diferenciar el espais de participació dels espais o canals de queixa.

S6.5. Introduir la participació de manera progressiva

No és fàcil engegar la participació. La llei, d'alguna manera, hauria de recordar la importància de fer-ho de manera progressiva i posant la qualitat com a criteri de referència. Quan s'introdueix la participació s'ha de començar per petites coses. Cal anar poc a poc, fent-ho bé, amb uns bons retorns i així es pot anar madurant. El fet de participar en espais de participació generen vincle i relació; empoderen en les pròpies capacitats i autoestima... i quan es fa ben

feta i amb uns bons retorns que mostrin la utilitat de participar i l'eficàcia dels instruments participatius, tot això engresca a la ciutadania a continuar participant.

S6.6 Importància de la transversalitat per fer mecanismes ben ajustats a la realitat.

El compromís institucional passa també per assumir la transversalitat dels projectes. Cal assegurar que quan s'impulsa un espai o procés, participen i s'hi impliquen les diferents àrees, departaments o conselleries necessàries per assegurar la transversalitat del projecte.

S6.7 Formar i capacitar en participació per promoure la "cultura participativa"

El compromís institucional vers la participació s'ha d'adreçar també a crear cultura participativa. Hi ha manca de tradició de participar més enllà de les eleccions, i per això caldria formació en la participació més deliberativa, a nivell de gestió de projectes, voluntariat, etc. També és important treballar aquesta cultura participativa ja des de la infància.

3.2.2 Drets de ciutadania i inclusió

S6.8 Preveure unes normes de "cortesia" i respecte de la participació per donar seguretat a l'hora de participar.

La llei hauria de regular o definir la necessitat que els espais de participació deliberatius es dotin d'una normativa o regles de com es participa, per garantir uns mínims en els espais de deliberació. Les persones han de tenir la seguretat que no seran criticades, que l'espai de deliberació és segur i respectuós, que podran expressar-se i seran tractades amb respecte, etc.

S6.9. Importància de parlar el llenguatge de la ciutadania per atreure'ls a participar.

Si volem que la participació sigui inclusiva, cal posar atenció a veure com arribem a la ciutadania, a la base. Els missatges han d'interpel·lar a la participació de tots els col·lectius així com incorporar un llenguatge no sexista i la llei hauria de fer-ne referència. La crida a participar ha de connectar amb la necessitat de les persones. Si es connecta amb les necessitats de les persones i pensen que li poden millorar la situació tindran un incentiu per a participar.

S6.10. Importància d'anar a buscar als llocs naturals on estan les persones i no esperar a que vinguin.

És important preveure ser proactius a l'hora d'anar a buscar la ciutadania allà on està, i als grups naturals i estables ja existents. No hem d'esperar que la ciutadania vingui als nostres espais sinó buscar grups que siguin representatius de la diversitat de la realitat, i anar a buscar-los a espais ja existents i seleccionar-los perquè siguin representatius de la diversitat de un territori. En aquest sentit és important impulsar diferents estratègies com identificar agents clau que puguin fer de "pont" per arribar a persones i col·lectius del seu entorn, utilitzar els perfils tècnics comunitaris per arribar a la diversitat de col·lectius, incorporar a les entitats, que representen un teixit molt dens a tot el país, i que arriben a col·lectius als que a vegades costa arribar o introduir la figura de mentoria per reforçar la difusió i la convocatòria.

S6.11 Preveure la possibilitat de recompensar o remunerar la participació.

La llei hauria de preveure la possibilitat de fer proves pilot o testar si la participació remunerada reverteix en una participació més inclusiva i de qualitat. També es poden impulsar mesures per recompensar la participació d'una manera que no sigui monetària sinó socio-emocional. Per exemple, amb una reducció de preus i taxes, accés a equipaments, un lot de productes de supermercats que les persones puguin triar, etc.

S6.12 Regular per incorporar la participació de les persones usuàries de Serveis Socials per millorar el servei.

La llei hauria de regular la possibilitat de que les persones ateses als serveis socials puguin participar en el disseny i organització del servei. La llei de Serveis socials de l'any l'2007 ja ho preveu en l'avaluació, però seria interessant incorporar la seva participació en la millora del servei, en l'organització, etc.

S6.13 Impulsar mesures per arribar i fer participar els infants i el jovent.

Cal que la llei prevegi la participació en la infància com a aprenentatge i per recollir la seva veu. La mitjana de participació habitual són edats força grans (sobre la cinquantena). El repte és aconseguir la participació dels joves i això cal començar a treballar-ho des que són infants.

S6.14. Preveure mecanismes per facilitar la participació de persones amb diversitat funcional

Cal que la llei prevegi mecanismes per facilitar la participació i l'accessibilitat de persones amb diversitat funcional.

S6.15. Facilitar la participació de la ciutadania no organitzada en els espais de participació

Caldria impulsar mesures per garantir la participació de la ciutadania no organitzada en els espais de participació ja des de l'inici, més enllà de les entitats que acostumen a participar amb els perfils tècnics. Hi ha necessitat d'incorporar nous interlocutors i, atès que és molt probable que hi hagi resistències, es podrien promoure guies metodològiques per abordar les barreres i resistències més freqüents.

3.2.2 Participació digital

S6.16. Aprofitar els punts Òmnia per a la capacitat digital

La bretxa digital suposa una barrera a la participació de les persones grans. Cal preveure mesures per millorar les destreses digitals i en aquest sentit cal aprofitar els punts Òmnia per fer aquesta capacitat.

4. Participants

Entitats i organitzacions

- Plataforma educativa
- Observatori d'Igualtat de tracte i oportunitats
- Ajuntament de Mataró- Serveis socials

Equip tècnic

- Subdirecció General de Participació
- INDIC